

VERSLAG d.d. 19 juni 2019 van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Economie en Middelen, gehouden in het provinciehuis van Utrecht

Voorzitter: mw.ir. M. de Widt

Aanwezig: mr. H. Oosters (cdK), mw. H. Bruins Slot (gedeputeerde), ir. R. van Muilekom (gedeputeerde) en R. Strijk (gedeputeerde);

J.J. Bart (GroenLinks), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), G. Coban (DENK), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), drs. E.H.R. Dinklo (FvD), M.J. de Droog, MSc en RA (D66), M.E.J. Eggermont (SP), mw.mr. N.M. Groen MA (GroenLinks), mw. N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), F. Hazeleger (SGP), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. drs. J.P. d'Hondt (PvdA), V.C. Janssen (VVD), drs. A.H.L. Kocken (VVD), mw. J. Maasdam-Hoevers (CDA), drs. J. van Oort (ChristenUnie), mw. A.M. Poppe (SP), mw. H.J. Rikkoert, MSc (ChristenUnie), A.G. van Schie (VVD), H.O. Suna (PvdA), M. Talhaoui (PvdA), W. Ubaghs (PVV), mw. T.M.A. Vrieling (GroenLinks), J.C. van Wijk (FvD) en W. Wijntjes (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. T.J. Dorst (griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1 Opening

De voorzitter opent deze vergadering en heet de aanwezigen welkom.

1.2 Vaststellen agenda

Voor deze vergadering geldt de spreektijdenregeling.

De voorzitter constateert dat voorliggende agenda kan worden vastgesteld. Mevrouw Keller is zojuist ziek naar huis gegaan, dus de PvdD is met kennisgeving afwezig.

1.3 Mededelingen

De voorzitter memoreert de afspraak dat er informatiebijeenkomsten en werkbezoeken zullen worden georganiseerd, gekoppeld aan de politieke agenda. Soms zijn er onderwerpen die daar niet helemaal bijpassen en wordt eerst gepeild of er belangstelling is. Zij legt het volgende voor:

- Het voorstel is om aan het eind van het jaar (4^e kwartaal) een informatiebijeenkomst te organiseren over informatisering en digitalisering van de samenleving en de eventuele rol hierin van de provincie, in combinatie met informatie over de Staat van Utrecht.

De commissie is daar voorstander van.

- Vanuit de Randstadprovincies wordt het aanbod gedaan om in de 2^e week van oktober 2019 een werkbezoek aan Brussel te organiseren. De gewoonte is om samen met het IPO twee keer per statenperiode naar Brussel te gaan. Er zijn drie opties mogelijk:
 - Het werkbezoek kan in dit jaar, 2^e week van oktober
 - Het kan ook in oktober 2020 (dan is er al een werkbezoek gepland)
 - Het kan ook in het voorjaar 2020.

De heer Van Oort merkt op dat een werkbezoek in oktober van dit jaar wellicht gecombineerd kan worden met de "Open Days" van regio's en steden.

De griffier licht toe dat het oorspronkelijke idee is het werkbezoek dit jaar op 9 oktober te laten plaatsvinden in combinatie met het Randstadbuffet. Dat vindt altijd plaats in de week van de regio's. Hij meent dat dit overeenkomt met de wens van de heer Van Oort.

De heer Eggermont vraagt of het gaat om een extra werkbezoek of wordt het aantal van twee bezoeken per statenperiode gehandhaafd?

De voorzitter antwoordt dat het bij twee werkbezoeken blijft.

De heer Janssen memoreert dat in die periode ook het IPO congres plaatsvindt. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar?

De voorzitter antwoordt dat het IPO congres een week eerder plaatsvindt in Groningen.

De voorzitter constateert dat er voorkeur is voor 9 en 10 oktober dit jaar. Het gaat om een woensdagavond met overnachting en een donderdag. Per fractie wordt er één lid uitgenodigd voor het werkbezoek te Brussel. Aldus wordt besloten.

De heer V.d. Dikkenberg heeft eerder gevraagd om een werkbezoek aan de Utrechtse Molenstichting. Wat hem betreft kan dat ook in de planning van PS worden meegenomen.

Gedeputeerde Strijk verwijst naar de brief die GS gisteren naar PS hebben gezonden en waarin wordt aangegeven dat het niet meer mogelijk is met PS een goede, inhoudelijke bespreking te hebben over de jaarrekening. De voorbereidingstijd is daarvoor te kort geworden. GS betreuren dat zeer. Heel graag zou hij het dossier van de jaarrekening 2017 willen afronden, zodat men weer verder kan bv. met de jaarrekening 2018. Echter, dat is niet gelukt. De reden daarvoor is dat EY een verscherpte controle op de jaarrekening 2017 uitvoert. In eerste instantie werd de extra controle veroorzaakt door de uitgaven voor de Uithoflijn maar toen kwam EY meerdere zaken tegen die extra controles noodzakelijk maakte.

Drie hoofdpunten vragen om extra controle en moeten tot correcties leiden in de jaarrekening:

- De wijze waarop subsidies door de provincie worden afgehandeld. Wanneer een subsidie wordt uitgekeerd, wordt het bedrag van de reserve afgeboekt. De accountant is van oordeel dat het moment, dat de verplichting wordt aangegaan, het moment is om het bedrag uit de reserves af te boeken. Dat vraagt om een grote correctie aan de creditzijde van de balans.
- Grondwaarderingen. De provincie kocht in het verleden gronden aan, die later weer in grondexploitaties naar voren komen. Ook als de gronden om niet werden verkregen (verruilingen tussen verschillende overheden) werden deze op nul gewaardeerd. Sinds 2017 is het verplicht om maatschappelijk activa te activeren. Dat betekent dat alle gronden met terugwerkende kracht, en een stille reserve vormen, moeten worden geactiveerd.
- De lange controletijd van de jaarrekening 2017. De controle is al bijna 1,5 jaar aan de gang. Posten die in december nog onzeker waren, zijn nu zekerheid geworden en

moeten worden meegenomen in de controle. Immers, voor de accountant is de dagtekening van de verklaring een cruciaal moment.

Deze drie hoofdposten hebben betrekking op zeer vele mutaties in de financiële administratie, in de subadministratie maar vraagt ook om aanpassing van de jaarrekeningteksten. Op vele pagina's veranderen tabellen en dat vraagt om toelichting. Subsidies gaan over van reserves naar overlopende passiva en dat heeft gevolgen voor eigen vermogen/vreemd vermogen.

Het is niet mogelijk om dat proces snel af te handelen, ook gelet op de zorgvuldigheid waarmee dit moet worden gedaan.

GS willen een goede jaarrekening, voorzien van een accountantsverklaring, met de bevindingen van de accountant en de reactie van GS op die bevindingen. PS moeten de tijd krijgen om dat door te nemen voor het verantwoordingsdebat. Hoe gedeputeerde Strijk het ook vindt, het verantwoordingsdebat zal na het zomerreces gaan plaatsvinden.

Ten onrechte werd in de media gesuggereerd dat de vertraging te maken zou hebben met het onderzoek naar de Uithoflijn. Dat is beslist niet het geval, daar heeft het niets mee te maken.

Tijdens de FAC vergadering van 26 juni kan de commissie met de accountant in gesprek gaan over de jaarrekening 2017.

De heer Eggermont vraagt wat de wederom vertraagde oplevering van de jaarrekening 2017 inhoudt voor de behandeling van de jaarrekening 2018. Zal deze pas na de begroting 2020 uitkomen?

Gedeputeerde Strijk kan die vraag nu nog niet beantwoorden. Het is een feit dat de eindsituatie 2017 het startpunt is voor de controle 2018. Aan de andere kant is er door de lange afloopcontrole al veel gepasseerd van het jaar 2018. De accountant heeft daar al veel van in beeld. Binnen twee/drie weken zal hij PS informeren over de procesplanning van de jaarrekening 2018 en andere documenten. De najaarsrapportage en de begroting zijn onderdeel van de vaste P&C cyclus.

De heer Wijntjes vraagt of het ministerie van Binnenlandse Zaken zal doorgaan met het korten van de provincie Utrecht op het Provinciefonds.

Gedeputeerde Strijk heeft begrepen dat de maatregel, wat betreft korting op het provinciefonds wanneer de provincie de jaarrekening te laat indient, een half jaar kan duren. Verder zijn er wat dat betreft geen andere sancties mogelijk. Deze maatregel stopt nu voor de jaarrekening 2017 maar zal onmiddellijk weer door het ministerie worden ingezet door opnieuw te korten op het provinciefonds, omdat zich met de jaarrekening 2018 dezelfde situatie voordoet. De teller begint dan opnieuw te lopen.

De heer Janssen merkt op dat de VVD graag schriftelijk inzicht ontvangt in de kosten van de accountant nu de controle van de jaarrekening zoveel extra tijd heeft gevegd, bij voorkeur nog voor volgende week.

Gedeputeerde Strijk meent dat de FAC hierover inderdaad het gesprek met de accountant moet aangaan. Voorts is het zaak dat onderling wordt gesproken over de vraag hoe dit in de toekomst kan worden voorkomen. Hij gaat na hoe hij de commissie BEM snel kan informeren, zodat ze beslagen ten ijs het gesprek kan ingaan met de accountant over de kosten en wat er wellicht aan extra kosten moet worden verwacht.

1.4 Rondvraag

Er zijn geen vragen ingediend.

1.5 Conceptverslag Statencommissie Bestuur, Economie en Middelen d.d. 22 mei 2019 [Link](#)

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld.

1.6 Termijnagenda BEM en motielijst [Link](#)

De heer [Kocken](#) merkt het volgende op:

- Er zijn voortgangsrapportages aangekondigd met betrekking tot het opvolgen van aanbevelingen van de Rekenkamer wat betreft de restauratie van rijksmonumenten en van de EBU. Deze staan voor juni 2019 gepland. Wat is de stand van zaken?
- Met betrekking tot motie 54 zou er vandaag een statenbrief aan de orde komen met de stand van zaken over Lage Weide. Wanneer komt die statenbrief?

Gedeputeerde [Strijk](#) zegt toe dat hij morgen op voornoemde vragen zal reageren.

De heer [Kocken](#) verzoekt de griffie dergelijke punten voortaan mee te nemen in de voorbereiding van de commissievergaderingen.

De [voorzitter](#) zegt dat toe.

2. TER BESPREKING

2.1 Statenvoorstel regiodeal Foodvalley [Link](#)

De [voorzitter](#) geeft de VVD en het CDA de gelegenheid een toelichting te geven op het amendement dat zij hebben aangekondigd.

De heer [Kocken](#) memoreert de informatiesessie over de regiodeal vorige week. Breed was het gevoel dat dit op de inhoud de goede kant op gaat en dat het de provincie kan helpen bij het realiseren van de eigen doelstellingen. Toch waren er vragen over de sturing op de vele ambities, temeer daar er met deze regiodeal veel geld gemoeid is. Ook is meer duidelijkheid over de verantwoording noodzakelijk, omdat er met meer partners wordt samengewerkt. CDA en VVD willen eerst de governance bespreken, alvorens het geld beschikbaar komt voor deze regiodeal.

De heer [Bart](#) deelt mede dat GroenLinks de ambities uit deze regiodeal van harte kan ondersteunen maar er zijn nog wel wat vragen over de governance. Er zijn veel ambitieuze doelen maar onduidelijk is hoe deze kunnen worden bereikt. Wat is er over drie jaar concreet veranderd wanneer de regiodeal is afgelopen? Wat zijn de lange termijn doelen? GroenLinks wil daar eerst meer informatie over ontvangen alvorens een oordeel over de regiodeal te kunnen geven.

Hoe kunnen PS bijsturen wanneer het ernaar uitziet dat de doelen uit de regiodeal niet worden gehaald? Ook heeft GroenLinks nog enkele inhoudelijke punten.

- Vragen heeft zijn fractie over de 85%. Is dat al bereikt? Is dat wel het geval, dan maakt zijn fractie zich zorgen over de invulling. O.a. wordt gesteld dat er een link is naar de energietransitie en klimaatverandering, maar er wordt met geen woord gerept over CO2 reductie of een reductie van energiegebruik in de landbouwsector in Foodvalley. Wordt dat in de uiteindelijke versie toegevoegd of wordt dat geheel over het hoofd gezien?
- Wordt de CO2 in de monitoring & sensing meegenomen? In spoor 1 staat monitoring & sensing beschreven maar onvoldoende aandacht wordt daarin besteed aan de maatschappelijke kosten die de huidige landbouw en veehouderij met zich meebrengen. Kan dat alsnog worden toegevoegd?

De heer V.d. Dikkenberg meent dat men met deze regiodeal “goud in handen heeft”. De verbinding tussen Foodvalley, Wageningen en Utrecht is een potentiële wereldverbeteraar van ongekende proporties. Wanneer een Nederlander in China vertelt dat hij uit de provincie Utrecht komt, dan herkennen ze dat als Wageningen West. De SGP is blij met de regiodeal die met praktische daden vormgeeft aan grote woorden. Tijdens de informatiesessie is reeds ingegaan op de governance. Het is logisch dat er dienaangaande een voorbehoud wordt gemaakt. Dat zal bij de 100% versie ongetwijfeld zijn geregeld, daar ook het rijk verantwoordelijk is en de lead heeft. De SGP gelooft erin dat er met een proeftuin meters kunnen worden gemaakt om zo de gewenste transitie met de gehele sector gezamenlijk door te kunnen maken. De SGP is bekend met de regio, heeft daar werkbezoeken afgelegd en toen bleek dat er veel draagvlak is bij ondernemers. De onderzoeken zullen een eigenaar krijgen en kunnen waarschijnlijk worden opgeschaald. Nu al geven ondernemers blijk van veel innovatiekracht. Hij verwacht dat de regiodeal als een mooi vliegwiel gaat functioneren en dat de hele wereld daarvan gaat meeprofiteren.

In het voorstel staat dat er een Finance Board wordt ingericht binnen de provincie Utrecht. De SGP is er voorstander van dat dit een regionale Finance Board wordt die rechtmatigheidstoetsen doet volgens een bepaald model, zodat er een vaste structuur ontstaat en er geen discussie tussen 16 partijen gaat ontstaan. De belangen, die de provincie per aanvraag in de eigen Finance Board wil regelen, kunnen in de regio worden ondergebracht. Een duidelijke borging van de provinciale belangen dient met een gezamenlijke accountancyteam in de regiodeal te worden ondervangen. Hoe kijken de andere fracties daar tegenaan?

De SGP meent dat deze samenwerking een uniek breed draagvlak in de samenleving heeft. Er ontstaat een kenniscluster met een wereldwijde impact indien Utrecht, Wageningen en Ede elkaar gaan verbinden. De SGP juicht het concept erg toe in de hoop dat de boeren met de resultaten nog jaren door kunnen gaan om de mensen van voedsel te voorzien.

De heer Ubaghs is redelijk positief over dit voorstel, mits er geen verhaal over CO2 in komt te staan. Met name spreken spoor 2 en 3 de PVV aan. Wel heeft zijn fractie enkele kritische kanttekeningen bv. als het gaat om het tijdstip van lancering. De kosten voor de consument gaan omhoog. Het CBS stelt dat het percentage besteedbaar inkomen, dat aan voedsel wordt besteed, nog nooit zo laag is geweest. Echter, men dient wel het complete verhaal te vertellen, nl. dat de kosten voor energie historisch hoog zijn geworden. De boeren hebben de afgelopen jaren vele regelingen voor hun kiezen gekregen. De PVV vraagt zich af of zij wel op al deze maatregelen zitten te wachten. Is een verhoging van de kostprijs wel gunstig voor onze positie?

Waarom wordt in deze regiodeal slechts éénmaal de supermarkt genoemd terwijl de inwoners van deze regio in 2023 gezonder en duurzamer moeten gaan eten? Supermarkten zijn nodig om het gezondere voedsel breed bij de consument te brengen.

Er is sprake van dat er een World Food center wordt opgericht en dat dit hoofdzakelijk een Gelderse aangelegenheid wordt. Heeft de provincie Utrecht daar zeggenschap in? Kan worden aangegeven hoeveel van de € 10 miljoen Utrechtse bijdrage voor het World Food Center wordt aangewend?

Er is sprake van 10 meewerkende wijken in Utrecht: is dat de provincie Utrecht of de stad Utrecht? Hoe worden die wijken geselecteerd? Welke criteria worden daarvoor gebruikt? Diezelfde vraag geldt ook voor de 100 agrarische bedrijven die deel gaan uitmaken van de proeftuin. Is er wellicht sprake van concurrentievervalsing, gelet op de subsidie die ze ontvangen?

Voorts heeft hij zich gestoord aan het feit dat het woord CONCEPT breed over elke pagina van dit voorstel is afgedrukt. Wat hem betreft dient dit voortaan alleen op de 1^e pagina zichtbaar te worden gemaakt.

De heer Ubaghs zal zijn fractie adviseren het amendement van VVD en CDA te steunen.

De heer De Droog deelt mede dat ook D66 enthousiast is over Foodvalley en alles wat daar mogelijk is. Dit voorstel lezende kwam bij hem wel de vraag op: wat gaat men nu eigenlijk doen? Een statenvoorstel moet zelfstandig leesbaar zijn, met duidelijke doelen die binnen de provinciale kaders passen. Zijn conclusie is echter dat er vage taal wordt gebruikt. Hij illustreert dit ook met enkele zinnen uit het statenvoorstel. Nogmaals is zijn vraag wat men in deze regiodeal wil gaan doen. D66 vindt dit document niet SMART en het bedrag van € 10 miljoen is niet herleidbaar in het totale pakket. Hoe is dat bedrag verbonden met de provinciale doelen? De kaders en de output/outcome moet duidelijker worden omschreven, zodat PS GS daarop kunnen controleren.

Hij vraagt of GS het statenvoorstel in die zin kunnen inkorten en aanscherpen, bij voorkeur voorafgaand aan de komende PS vergadering of geeft het problemen wanneer de behandeling van dit voorstel wordt uitgesteld?

D66 kan het amendement pas beoordelen wanneer het statenvoorstel voldoende scherp is geformuleerd.

De heer Kocken memoreert de toezegging dat het activiteitenoverzicht zal worden voorzien van een begroting per activiteit. Dat levert meer inzicht op in kosten en resultaat. Wanneer kan die financiële vertaling tegemoet worden gezien?

Regelmatig hebben fracties in PS, w.o. de VVD, benadrukt dat ook Utrechtse gemeenten in Foodvalley bij de provincie Utrecht horen en daar moet in het economisch beleid aandacht aan worden besteed, immers, dat kan goud opleveren zoals door de SGP werd aangegeven. Het is goed dat nu terug te zien.

Zijn fractie kan met deze regiodeal instemmen hoewel er nog wel verbeterlagen nodig zijn.

De heer Suna deelt mede dat ook de PvdA behoefte heeft aan meer duidelijkheid over de governance. Het valt hem op dat er zeer veel overlegmomenten zijn voor de verschillende deelnemende groeperingen. Er wordt veel besproken, maar wordt er ook veel gedaan? Wat hem betreft wordt er minder vergaderd en meer gewerkt. Dat ziet hij graag terug in de uitwerking.

Voorts vraagt hij zich af of de ROM een rol heeft in deze regiodeal, dat ziet hij niet terugkomen in dit voorstel. Ook is zijn vraag hoe de Utrechtse voedselagenda in deze regiodeal op de kaart wordt gezet. Het is belangrijk te weten welke wijken gaan deelnemen en hoe de provincie daar in totaliteit bij betrokken wordt, daar er een fors budget voor Foodvalley wordt ingezet. De provincie heeft de meeste inbreng in spoor 2, daar wil hij graag wat meer duidelijkheid over.

De heer Suna zal het amendement eerst met zijn fractie bespreken en daar later op terugkomen.

De heer Van Oort deelt mede dat de ChristenUnie dit een mooi voorstel vindt. De aanstekelijkheid van de heer V.d. Dikkenberg spreekt hem aan. Tegelijkertijd heeft hij ook wat kanttekeningen. Dit voorstel is een goede aanzet tot beleid dat duurzaam verankerd moet worden. Er worden vele projecten door elkaar heen genoemd die als volgt te onderscheiden zijn: instrumenteel, doelgericht en randvoorwaardelijk. Hij stelt voor die elementen per project samen te voegen, zodat het in een

hoger abstractieniveau kan worden geplaatst. Zo wordt het mogelijk in de tijd de voortgang te meten, doelstellingen bij te werken en uit te bouwen.

In principe steunt de ChristenUnie het amendement van CDA en VVD om extra randvoorwaarden toe te voegen. Wel moet het voorstel meer in een coherent framework gezet worden, zodat het naar de toekomst toe begrijpelijk, meetbaar en afrekenbaar is.

Mevrouw Hoek deelt mede dat 50PLUS zich in dit voorstel kan vinden. Zij memoreert dat PS ooit een werkbezoek aan Foodvalley heeft gebracht en dat heeft toen veel indruk op haar gemaakt, met name het voedsel dat tijdens het bezoek aan de proeftuin Ede werd gepresenteerd. De Foodvalley is erg belangrijk voor de landbouw, maar ook voor de voedselsector in de toekomst. Er is steeds meer behoefte aan voedsel met de juiste, goede ingrediënten, ook voor mensen die alleen maar heel specifiek voedsel tot zich kunnen nemen. Ook daar is de Foodvalley erg belangrijk voor. Wanneer er schaarste aan voedsel dreigt te ontstaan, kan Foodvalley ook internationaal een grote bijdrage leveren aan de ontwikkelingen. Zij is een grote fan van de Foodvalley. Deze regiodeal zal ook werkgelegenheidsbevorderend zijn. Zij wijst ook op de ontwikkeling van een ICT campus aldaar. Er gaat daar een metropool voor de toekomst ontstaan. 50PLUS stelt het zeer op prijs dat de provincie Utrecht daar een bijdrage aan gaat leveren.

De heer Van Wijk van FvD geeft aan dat de informatiesessie vorige week veel duidelijkheid gaf over deze regiodeal. Tegelijkertijd was er ook wat verwarring. Op gestelde vragen hoe het bedrag tot stand was gekomen, wat nodig was voor de scope van drie jaar, kon niet bevredigend worden geantwoord. Hij gaat ervan uit dat bij de gevraagde governance invulling, zoals door de VVD en het CDA in een amendement wordt voorgesteld, er ook een goede onderbouwing komt van het bedrag. Voorkomen moet worden dat het geld al na twee jaar op is. De besturing is van essentieel belang. Het is erg goed dat deze regio een goede economische impuls krijgt.

Mevrouw Maasdam deelt mede dat het CDA van oordeel is dat er een mooie regiodeal voorligt met goede ambities op het gebied van verduurzaming en gezonde voeding. Het CDA heeft waardering voor de brede betrokkenheid van partijen die de deal ondertekenen, maar ook voor partijen die niet ondertekenen maar zich wel voor de regiodeal gaan inzetten. Het gaat dan om ondernemers, maatschappelijke organisaties, zorginstellingen en anderen. Ook het CDA heeft vragen over de governance maar deze zijn reeds gesteld.

Aansluitend aan D66 is de vraag van het CDA hoe in de € 10 miljoen wordt voorzien. In het statenvoorstel wordt gesproken over "binnen de inhoudelijke kaders". Zijn dit nieuwe kaders of zijn het de bestaande provinciale kaders? Is dat eerste het geval, dan moeten deze eerst aan PS worden voorgelegd.

De vraag is ook hoeveel geld er van het totaal beschikbare budget voor de regiodeal in Utrecht gaat landen. Zijn er voldoende Utrechtse projecten? Met name in spoor 1 blijkt veel bevlogenheid te zijn. Het gaat vaak om kleine familiebedrijven met weinig vreemd vermogen waardoor ze kwetsbaar zijn. Deze bedrijven wachten met smart op nieuwe verdienmodellen en op de transitie. Het is van belang dat er voldoende proeftuinen in het Utrechtse landen. Hoe wordt dat geborgd?

Mevrouw Poppe merkt op dat de SP zich voor een deel kan scharen achter de inbreng van GroenLinks en D66. Onvoldoende is duidelijk wat men gaat doen. Zorgen maakt haar fractie zich over spoor 2. Het gaat om gezonde en duurzame voeding, echter, wat is gezond en duurzaam en wie

bepaalt dat? Zij leest dat Unilever en Nutricia ook meedoen aan de regiodeal. Deze ondernemingen hebben een staat van dienst van “meer suiker en meer zout op plekken waar het niet nodig is”. Alles aanhorend, krijgt zij de indruk dat dit voorstel nog niet rijp is voor behandeling in PS. Dat komt ook terug in spoor 2, als het gaat over scholing. Onduidelijke tekst staat er over de voedingeducatie in de zorgopleidingen. Zij wil in duidelijke taal weten wat wordt bedoeld.

De heer Coban noemt de samenwerking in Foodvalley uniek, verdeeld over twee provincies. Hij kent de discussie in de gemeenteraad van Veenendaal over het maatschappelijk rendement van het geld dat naar Foodvalley toegaat. Een kleine berekening laat zien dat de provincie Utrecht € 8,33 per inwoner besteedt aan deze regiodeal. De vraag is wel wat inwoners daar van terugzien. De zichtbaarheid van Foodvalley is nationaal en internationaal heel breed, en het lijkt soms meer op een feestje tussen bedrijven onderling, als het gaat om het ontwikkelen en het delen van nieuwe kennis. Echter, de gemiddelde inwoner is niet erg bekend met het fenomeen Foodvalley. Hij vraagt of er onderzoek is gedaan naar het rendement voor de inwoners. Wat krijgen zij terug van het geld dat aan Foodvalley wordt besteed?

Gedeputeerde Bruins Slot dankt de commissie voor de steun die is uitgesproken, zij het met kanttekeningen. De heer V.d. Dikkenberg sprak uit dat het hier gaat om een gouden samenwerking tussen partijen. In het stuk wordt een aantal keren melding gemaakt van de triple helix, nl. de samenwerking tussen overheid, universiteit en bedrijven. In de lijn van hetgeen de heer V.d. Dikkenberg opmerkte, stelt zij voor dit voortaan als “de gouden driehoek” te betitelen. Tegelijkertijd begrijpt zij de zorg van de commissie als het gaat om de governance. Dat heeft ook te maken met het stadium waarin PS dit voorstel hebben ontvangen. Het gaat hier immers om de 85% versie. Zij verduidelijkt dat het rijk een snelle besluitvorming van dit voorstel nodig heeft, zodat het rijk nog in 2019 de gelden te beschikking kan stellen voor Foodvalley. Inderdaad wordt terecht opgemerkt dat voorliggend voorstel nog onvoldoende concreet is, zoals ook door de heer De Droog werd betoogd toen hij een passage uit het voorstel voorlas. Tegelijkertijd is het activiteitenoverzicht wel heel concreet. Dat is de basis voor deze Regiodeal. De PvdA vroeg wanneer er nu eens concreet wordt gehandeld. Daarvoor geldt dat de regiodeal eerst moet worden ondertekend en dat dan pas financiering mogelijk wordt om de samenwerking te laten voortgaan. Er gebeurt in Foodvalley al veel, zoals mevrouw Hoek al aangaf, maar deze regiodeal is vooral bedoeld om een extra aanzet te geven.

De heer De Droog mist in het activiteitenoverzicht de verdeling in de financiën en de bijdrage van de provincie Utrecht. Hij wil graag weten waarvoor de provinciale bijdrage ad € 10 miljoen wordt aangewend.

Gedeputeerde Bruins Slot antwoordt dat er samen met het rijk wordt gewerkt aan een begroting. Deze moet de basis zijn van het bestedingsplan en dat bestedingsplan valt onder verantwoordelijkheid van het rijk. Dat is de grondslag voor de verstrekking van de financiële middelen van het rijk ten behoeve van de regiodeal. Zodra de begroting gereed is, zal zij deze met de staten delen.

Spreekster gaat vervolgens in op de governance, waar op dit moment hard aan wordt gewerkt. Het gaat enerzijds om de governance van het rijk naar de regio, waarover goede afspraken moeten worden gemaakt. Anderzijds gaat het om de governance van partijen die onderdeel zijn van de regiodeal en dat zal aan de hand van een samenwerkingsovereenkomst worden ingevuld. Ook daar

wordt aan gewerkt. Zij verwacht en hoopt dat zij de staten daarover voorafgaand aan de PS vergadering van 10 juli nadere informatie kan verschaffen. Dat maakt concretere bespreking van het amendement mogelijk. Het rijk heeft commitment van de verschillende partijen nodig voor de start van deze regiodeal en voor het overmaken van het geld. Wanneer één partij niet wil tekenen, dan zal de regiodeal later van start gaan. Het risico is dan aanwezig dat het rijk het geld niet tijdig zal verstrekken. Hoe dan ook is het van belang de hoofdlijnen van de governance in zicht te hebben omdat deze de basis zijn voor de samenwerking in Foodvalley.

De ChristenUnie en FvD vroegen hoe de regiodeal ook op de langere termijn effecten gaat opleveren zodat het niet bij slechts drie jaar blijft. Het doel van de regiodeal is een forse impuls te geven aan het versnellen van de transitie voedselketen en de versterking van het ecosysteem. Diverse commissieleden gaven aan dat er in het gebied al heel veel wordt ondernomen. Ondernemers en andere partijen moeten de kans krijgen om dat nog meer te versterken. Zij hoorde dat Chinezen het zouden hebben over Wageningen-West. Zij hoopt dat dat uiteindelijk Utrecht-Oost wordt genoemd. Na drie jaar moeten er concrete resultaten op basis van projecten liggen. Uit het activiteitenoverzicht blijkt dat er met doelen wordt gewerkt. Diverse activiteiten gaan gepaard met monitoring. GroenLinks vroeg waar erop wordt gemonitord, bv. ook op Co2. Er zal bij de individuele activiteiten niet alleen op uitstoot worden gemonitord, maar ook op effecten voor de langere termijn. Dat wordt pas na bv. vijf jaar zichtbaar. In het jaarlijkse overzicht aan PS, over de activiteiten, zal het niet bij drie jaar blijven. Na de beëindiging van de regiodeal zal in de eindfase worden bekeken hoe activiteiten kunnen worden doorgezet om de lange termijn te kunnen volgen. Eerst begint dat alles met een goede governance.

Gevraagd werd wat de Utrechtse burgers van de regiodeal gaan merken. In een aantal gemeenten worden concrete experimenten gehouden, daar worden mensen bij betrokken. Ook zullen de inwoners van Utrecht worden geïnformeerd, o.a. over de proeftuinen. Patiënten, studenten, werknemers en anderen zullen ook aan activiteiten deelnemen. Los daarvan heeft de regiodeal een opdracht om de bereikte resultaten breed te communiceren.

De heer Suna en mevrouw Maasdam noemden de voedselagenda. Het is inderdaad belangrijk dat de voedselagenda wordt gekoppeld aan de activiteiten van de regiodeal. Het is niet de bedoeling allerlei nieuwe instrumenten naast elkaar te zetten; het gaat erom dat wat er is, wordt versterkt.

De heer Ubaghs noemde terecht dat een breed palet aan partijen, met name de supermarkten, een belangrijke rol hebben als het gaat om gezond en duurzaam voedsel. Deze regiodeal krijgt ook in dat opzicht een vliegwielfunctie. Gestart wordt met een aantal partijen maar het is de ambitie van de regiodeal om te kijken of er meer partijen bij betrokken kunnen worden, bv. supermarkten. Dat is aan het begin van dit traject nog niet het geval.

De heer Ubaghs vindt het absoluut noodzakelijk dat supermarkten bij de regiodeal worden betrokken. Zonder de supermarkten wordt spoor 2 niet mogelijk.

Gedeputeerde Bruins Slot geeft aan dat bij spoor 2 wel supermarkten worden genoemd maar de ambitie van de regiodeal is om het niet alleen bij deze partijen te laten, maar om te verbreden. De heer Ubaghs heeft het over “moeten”, zelf houdt zij nog een slag om de arm omdat ze niet weet of alle supermarkten gaan aansluiten, echter, de regiodeal Foodvalley heeft wel die ambitie. Het moet ook door partijen worden betaald, wanneer ze zich aansluiten. Partijen moeten zich financieel aan de regiodeal committeren en krijgen daarmee ook verantwoordelijkheid. In deze regiodeal gaat het niet om een “free ride”.

Inderdaad krijgt de ROM een rol in deze regiodeal maar die moet nog nader worden uitgewerkt. Het is zeker de bedoeling dat er dwarsverbanden gaan ontstaan. Gevraagd werd welke agrariërs en welke wijken bij de regiodeal zullen worden betrokken. Dat wordt uitgewerkt nadat de begroting en het bestedingsplan voorhanden zijn. Dan kan men daadwerkelijk met de projecten aan de slag gaan.

De heer Bart vraagt nogmaals naar de koppeling met de energietransitie. Hij begrijpt dat uitstel van de beslissing over de regiodeal Foodvalley bepaalde risico's oplevert, gelet op de vergoeding van het rijk. Gaat de gehele deal niet door wanneer er niet voor 10 juli een besluit wordt genomen door PS of is er toch nog enige ruimte om te bewegen?

De heer V.d. Dikkenberg stelt nogmaals de vraag of de Finance Board regionaal kan worden georganiseerd, met goede borging van de Utrechtse belangen.

De heer Ubaghs vraagt naar de selectiecriteria voor de 100 agrarische bedrijven die aan de proeftuinen gaan deelnemen. Voorts vraagt hij waarom er niet geïnvesteerd wordt uit Invest NL die in 2019 operationeel is geworden en € 2,5 miljard beschikbaar heeft, bedoeld voor transitieprocessen.

De heer De Droog laat weten dat D66 eerst de extra informatie wil wegen, alvorens te besluiten hoe met dit voorstel moet worden omgegaan. Hij wil graag met de andere partijen in overleg, zeker gelet op de wens om de middelen los te krijgen uit Den Haag. Tegelijkertijd moeten PS zich niet laten gijzelen door tijdsdruk.

De heer Kocken deelt mede dat de VVD de informatie over de governance tegemoet ziet, hopelijk nog voor de PS vergadering van 10 juli a.s. Is er zicht op de begroting van de activiteiten?

De heer Bart vraagt of de VVD bereid is inhoudelijke aandachtspunten mee te nemen in het amendement dat nu voorligt.

De heer Kocken antwoordt dat dit amendement vooral gericht is op de governance. Wellicht is het beter andere punten afzonderlijk naar voren te brengen.

Mevrouw Maasdam sluit zich daarbij aan.

De heer Suna vraagt nogmaals naar de samenwerking met de ROM.

De gedeputeerde gaf aan dat de sporen onderbouwd en beschreven zijn. De PvdA ziet dat toch anders. Hij kan nu nog geen invulling geven aan zijn controlerende taak als PS-lid, omdat het voorstel onvoldoende SMART is geformuleerd. Spreker gaat ervan uit dat er bij de besluitvorming over de samenwerkingsovereenkomst meer concrete informatie voorhanden is, zodat PS invulling kunnen geven aan hun controlerende taak.

De heer Coban vraagt nogmaals naar het maatschappelijk rendement van deze regiodeal.

De heer Van Oort deelt, in navolging van de heer De Droog, mede dat de ChristenUnie de PS vergadering van 10 juli afwacht alsmede de aanvullende informatie die nog voorafgaand aan die vergadering naar PS zal worden gezonden. Zijn fractie hoopt dat dit tot een mooi resultaat gaat leiden.

Mevrouw Maasdam laat weten dat ook het CDA de nadere informatie over de governance en het bestedingsplan afwacht. Nogmaals vraagt zij of er nieuwe kaders worden opgesteld of dat de binnen de begroting vastgestelde provinciale kaders worden gehanteerd. Zij wijst erop dat nieuwe kaders het budgetrecht van PS raken.

Gedeputeerde Bruins Slot licht toe dat GS de insteek hebben om voor 10 juli een brief naar PS te zenden met meer informatie over de governance en een betere duiding van welke middelen aan welke projecten zijn gekoppeld met een verheldering van het Utrechtse aandeel, zowel in termen van bijdragen als in termen van profijt.

Op vragen van GroenLinks antwoordt zij dat energie en landbouwsystemen beiden in transitie zijn. De kringloop landbouw moet verbonden worden met de energietransitie. Werkenderweg moeten beiden aan elkaar gekoppeld worden.

De PvdA vroeg naar de link tussen de ROM en de regiodeal. Die is er nu nog niet omdat de ROM nog niet bestaat en de regiodeal nog niet gesloten is. ROM is een instrument voor uitvoering en het is niet uitgesloten dat deze zal worden ingezet, maar daar moeten t.z.t. wel aparte afspraken over worden gemaakt.

Er komt een transparant systeem van monitoring zodat de resultaten van projecten en innovaties goed in beeld worden gebracht. Gevraagd werd of er wel voldoende Utrechtse projecten zijn. Spreekster benadrukt dat dienaangaande een goede balans wordt bewaakt, ook om ervoor te zorgen dat Utrechtse ondernemers voldoende profijt hebben van het geld dat wordt geïnvesteerd. Nu al zijn er veel projecten met een Utrechtse inbreng.

Gevraagd werd of er per inwoner kan worden omgerekend hoeveel deze regiodeal gaat opleveren. Zij kan niet toezeggen dat dit mogelijk is. Zij wijst erop dat de provincie Utrecht € 10 miljoen in deze regiodeal investeert terwijl de begroting een omvang heeft van € 70 miljoen: ook dat geld komt ten goede aan de Utrechtse inwoners. Een multiplier effect is derhalve zichtbaar maar zij ziet niet hoe dat per inwoner kan worden vertaald.

De heer Coban verduidelijkt dat hij niet specifiek heeft gevraagd om een berekening per inwoner maar hij wilde wijzen op het algemene beeld dat Foodvalley weinig zichtbaar is in het dagelijks bestaan van de Utrechtse inwoners. In relatie tot het maatschappelijk rendement is zijn vraag wat het voor inwoners betekent dat zij bijdragen aan Foodvalley.

Gedeputeerde Bruins Slot antwoordt dat er op verzoek van het rijk een brede welvaartsmonitor wordt gestart met indicatoren. Dit is een nieuw systeem dat niet alleen maar financieel rendement meet, maar ook welzijn, veranderingen e.d. Het rijk wil dat deze aspecten worden meegenomen.

Wat betreft Invest.nl wijst zij erop dat het wetsvoorstel daarover nog niet door de Eerste Kamer is goedgekeurd. Het gaat om twee zelfstandige instrumenten: regio Foodvalley en Invest.nl. Invest.nl is een investeringsinstrument, bedoeld om investeringen los te krijgen die niet zo gemakkelijk door de markt worden gedaan. Niet uitgesloten kan worden dat er een koppeling wordt gelegd tussen Foodvalley en Invest.nl. maar de regiodeal zal eerder van start gaan dan Invest.nl.

T.z.t. zal zij terugkomen op de selectiecriteria die per traject worden ingevuld.

Op de vraag van het CDA antwoordt zij dat er in deze regiodeal buiten de huidige kaders wordt gewerkt. Het bedrag is nog niet in de begroting verwerkt.

Terugkomend op een eerdere vraag van de heer Bart geeft zij aan dat afstel van de regiodeal niet aan de orde is, mocht er op 10 juli geen besluit door PS worden genomen. De regiodeal zal dan later

ingaan. Waarschijnlijk zal het rijk dan geen gelden meer beschikbaar stellen voor 2019. Dat is de reden waarom dit voorstel nu aan PS wordt gepresenteerd, terwijl dat nog niet op alle punten voldragen is. Het rijk wil nu financieel commitment van de partners zien, alvorens het geld over te maken.

De heer Bart vindt het vreemd dat de provincie gevraagd wordt te investeren terwijl er nog steeds onduidelijkheid is hoe het rijk dit precies gaat financieren. Daarover vindt in Den Haag nog discussie plaats.

Gedeputeerde Bruins Slot merkt op dat dat de reden is waarom zij PS voor 10 juli wil informeren over de verdere uitwerking van de governance en andere onderdelen. Zojuist gaf zij ook de redenering van het rijk ten opzichte van deze regiodeal weer.

De voorzitter constateert dat PS voor 10 juli betere informatie van GS zullen ontvangen over de governance en het Utrechtse aandeel in dit pakket.

Zij vraagt of de fracties het vertrouwen hebben daarmee voldoende informatie te hebben om op 10 juli een besluit te kunnen nemen.

De heer Bart meent dat het voor de besluitvorming van PS niet alleen gaat om informatie over governance en het Utrechtse aandeel. Er is ook een inhoudelijke verdiepingsslag nodig van dit voorstel. Zo is er meer duidelijkheid nodig over wat er concreet over drie jaar aan resultaat is geboekt.

De heer Kocken meent dat er gevoel van commitment is om op deze manier verder te werken aan de regiodeal, los van het feit dat er aanvullende informatie over de governance nodig is. Hij kan zich voorstellen dat PS op 10 juli constateren dat er nog een aantal onderdelen van de regiodeal nader moet worden uitgewerkt c.q. dat daarop reactie nodig is, alvorens een definitief akkoord te geven. Wel kan er naar het oordeel van de VVD op 10 juli een commitment worden uitgesproken door PS voor deze regiodeal, voorzien van amendementen en moties.

De heer Suna en mevrouw Maasdam onderschrijven dat.

De heer De Droog vindt een werkelijke concretiserings- en verdiepingsslag van het voorstel noodzakelijk. Duidelijk moet worden wat de samenhang is. Ook verzoekt hij de kaders helder en zichtbaar te maken en afrekenbaar, immers, het gaat hier om een investering van € 10 miljoen.

De heer V.d. Dikkenberg licht toe dat de SGP zeker commitment met dit voorstel heeft. Besluitvorming op 10 juli is volgens zijn fractie ook mogelijk.

De voorzitter rondt de behandeling van dit agendapunt af. Zij constateert dat er in de PS vergadering van 10 juli een normaal debat over dit voorstel zal worden gevoerd.

2.2 Statenvoorstel Kadernota 2020-2023 [Link](#)

De heer V.d. Dikkenberg laat weten dat hij graag de jaarrekening 2018 wil ontvangen, zodra deze beschikbaar komt. Aangegeven wordt dat bij de aanbidding van de jaarrekeningstukken PS inzicht

krijgen in de ontwikkeling in de stand van de organisatie. De jaarrekening komt later maar de SGP wil eerder geïnformeerd worden over de actuele organisatie ontwikkeling.

Mevrouw Boelhauer leest dat het de bedoeling van GS is om in de begroting met een aantal heldere voorstellen te komen. GroenLinks verwacht dat dat gaat lukken en steunt dat. Over de voorjaarsnota heeft zij wel opmerkingen, die mogelijk gevolgen zullen hebben.

De heer Dercksen constateert dat de provincie “een deuk oploopt” met Vijfheerenlanden. Was dat niet eerder bekend? Hij heeft daarover nooit iets gehoord. Waarom heeft de provincie daar bij de due dilligence niet de vinger op weten te leggen? Hij wijst erop dat een soortgelijke rommelige gang van zaken met de BRU destijds heeft geleid tot de bekende gevolgen met de Uithoflijn. Meer attentie was hier op zijn plaats geweest.

De heer De Droog verwacht een toelichting bij de begroting als het gaat om zaken richting 2020. De kadernota is een beleidsarm document. De vraag is wel hoe de vijfde gedeputeerde financieel wordt afgedekt. Zijn daar middelen voor gereserveerd?

De heer Janssen heeft kennisgenomen van de uitgebreide financiële toelichting op een aantal voorstellen. Wat de VVD betreft is nu alle informatie voorhanden om alsnog een financiële paragraaf bij het coalitieakkoord te schrijven. Hij vraagt dat op 10 juli beschikbaar te stellen en als inlegvel bij deze kadernota te voegen, anders is besluitvorming naar het oordeel van de VVD niet mogelijk. Waar gaat het dan over? Gaat over het over € 100 miljoen of over € 10 miljoen en staan daar wel of niet bezuinigingen tegenover? Wat betekent dat nu feitelijk? Hij vraagt dienaangaande om een reactie van de coalitiefracties.

In het coalitieakkoord worden uitspraken gedaan die betrekking hebben op financiële kaderstelling, zoals een post onvoorzien, het laten vervallen van financiële systemen enz. De VVD wil graag op korte termijn van GS serieuze statenvoorstellen zien, zodat PS deze op zijn merites kunnen beantwoorden. Zo wordt voorkomen dat deze één op één in de begroting landen.

Bij de najaarsrapportage wil de VVD een voortgang ontvangen van de financiële stand van zaken rond het BRU hek, welke verplichtingen er achter dat BRU hek staan en welk saldo dat mogelijk gaat opleveren.

Het college stelt voor de egaliseringsreserve aan te passen. De VVD steunt dat voorstel niet, omdat dit kan leiden tot het stelselmatig uitputten van de reserves, wanneer het doorgaat zoals nu het geval is. Het valt voorts op dat de provincie in de komende 10 jaar €600 miljoen investeert in OV en slechts € 300 miljoen in wegen, terwijl automobilisten de grootste donateurs van de provincie Utrecht zijn. Die investeringen moeten meer met elkaar in balans worden gebracht.

De conclusie van de VVD is dat het voorgestelde besluit niet kan worden genomen, zonder de financiële uitwerking van het coalitieakkoord.

Mevrouw d'Hondt leest in het nieuwe coalitieakkoord stevige ambities en die kosten geld. Het is goed dat deze worden uitgewerkt in de begroting 2020. Het zou lastig zijn geweest wanneer het vorige college van GS PS hadden opgezadeld met haar eigen prioriteiten.

De PvdA is verheugd dat er serieus werk wordt gemaakt van de organisatieontwikkeling. Een verkokerde organisatie kan maatschappelijke uitdagingen niet aan. Wonen, ruimtelijke ordening en energiebeleid en mobiliteit hangen allemaal met elkaar samen. Zij geeft het college wel mee dat niet

alles en iedereen aan elkaar moet worden gekoppeld of integraal moet worden bekeken. Dat kan leiden tot apathie. Als voormalig gemeente- en provincieambtenaar weet zij hoeveel energie reorganisaties, kantelen, en weer terugkantelen kunnen kosten. Dat is vaak niet bevorderlijk voor het werkplezier. Tijdens het onderhandelingsproces over het nieuwe collegeakkoord was zij zeer onder de indruk van de inhoudelijke kennis van ambtenaren en hun bereidheid om mee te denken. Zij heeft ervaren dat er met het arbeidsethos in deze organisatie niets mis is.

Desalniettemin herkent de PvdA zich wel in de constatering dat er nog het een en ander te verbeteren valt op het gebied van de interne communicatie. Zij verwijst dienaangaande naar de passage op pag. 7 van de kadernota waar de laatste zin is weggevallen. Ook bij de behandeling zojuist van het agendapunt Foodvalley en andere statenbrieven in de vorige statenperiode, bleek dat er nog wel wat te ontwikkelen valt op het gebied van helder proza op basis waarvan PS goede besluiten kunnen nemen. Haar fractie wacht met belangstelling op dit gebied de voorstellen af.

Haar collega De Boer heeft vanmorgen opmerkingen gemaakt over het hoofdstuk mobiliteit. Haar fractie zal daar in de PS vergadering op terugkomen.

Mevrouw De Haan constateert dat het gaat om een beleidsarme kadernota maar wel met een neerwaartse bijstelling. Zij gaat ervan uit dat het coalitieakkoord in de begroting zal worden verzilverd. Haar fractie kijkt daar naar uit. De ChristenUnie heeft wel een aantal vragen:

- Zij sluit zich aan bij de VVD wat betreft de opmerkingen over het BRU hek. Is dat een soort winstwaarschuwing? Hoe moet die opmerking worden geduid?
- Zij sluit zich aan bij de PVV wat betreft Vijfheerenlanden. Het gaat om een grote kostenpost. In de kadernota staat dat Zuid-Holland in mei een besluit zou nemen over de financiële verrekening. Is daar meer over bekend?
- De ChristenUnie kan instemmen met het voorstel om de egaliseringsreserve op € 3 miljoen te houden.
- In vorige kadernota's vormden de werkgeverslasten altijd een extra kostenpost, ook nu overstijgen deze weer de stelpost. Daar zou voortaan scherper naar moeten worden gekeken, om continue overschrijdingen te voorkomen.
- De tekst over de organisatieontwikkeling doet haar deugd. De doorontwikkeling moet leiden tot een professionele, daadkrachtige en wendbare organisatie. Zij gaat ervan uit dat de lijst met verbetermaatregelen een goede plek in de jaarrekening 2017 zal krijgen.

Mevrouw Hoek deelt mede dat ook 50PLUS afwacht wat er in de programmabegroting vermeld wordt in relatie tot het coalitieakkoord. 50PLUS heeft eerder vragen gesteld over het feit dat volgende week in alle gemeenten de kadernota wordt behandeld. Hoe wordt er gehandeld, wanneer er vragen van gemeenten aan de provincie worden gesteld die geld kosten?

De heer Dinklo gaat ervan uit dat GS binnen de kaders blijven die in deze kadernota staan, hoe ambitieus het nieuwe college ook is. FvD gaat er niet vanuit dat er plotseling tientallen miljoenen euro's voor plannen bij gaan komen. Zijn fractie sluit zich aan bij de opmerkingen van de PVV over Vijfheerenlanden. In mei zou er door de provincie Zuid-Holland een besluit zijn genomen. Is er al meer duidelijkheid over de vraag hoeveel het nieuwe grondgebied de provincie Utrecht in de komende tijd gaat kosten?

Zijn fractie wacht in relatie tot het coalitieakkoord de programmabegroting af. Daar zal in detail in staan wat de nieuwe coalitie wil gaan realiseren en waar het geld naar toe gaat. Daarop kunnen de overige partijen dan reageren.

Mevrouw Hoek vraagt naar de stand van zaken rondom de huurders van het provinciegebouw. Een aantal huurders gaat binnenkort vertrekken. Wordt dat met andere huurders opgevuld zodat de inkomsten wat dat betreft stabiel blijven? Kan daar nu niet op worden geantwoord, dan dient dat als een onvoorziene post in de begroting te worden meegenomen.

De heer Wijntjes wijst erop dat de kadernota geen wettelijk instrument is, maar het is een instrument dat op meerdere manieren kan worden gebruikt. Een kadernota kan zeker worden vastgesteld, voordat de begroting van de coalitie bekend is.

De heer Janssen merkt op "dat het niet gaat om kunnen, maar om willen".

De heer Wijntjes heeft eveneens geconstateerd dat Vijfheerenlanden in negatieve zin een pregnante rol speelt in deze stukken. In feite gaat het hier om een provinciale herindeling. Hij stelt voor de tekst kritisch te bekijken. Nu wordt de indruk gewekt dat de inwoners van Vijfheerenlanden een verliesgevende post zijn voor de provincie Utrecht. Dat moet anders.

Er zijn veel middelen nodig om alle ambities te kunnen realiseren. Dat betekent dat een aantal nota's, zoals genoemd op pag. 9, vervroegd moeten worden aangepast. Hij noemt: de nota investeren, waarderen en exploiteren, de nota reserves en voorzieningen, de nota weerstandvermogen en risicobeheersing en de nota kapitaalgoederen. Het overzicht moet worden voorzien van een sterretje, nl. dat de oorspronkelijke planning is gewijzigd.

De CDA fractie is het niet eens met het nu regelen van aanvullende afspraken over de voeding van de egaliseringsreserve. Deze reserve moet wat hem betreft on hold worden gezet.

De heer Eggermont wijst op de P&C cyclus: deze is er niet voor niets. De provincie heeft voor die systematiek gekozen. Zo krijgen PS de kans om, voordat de begroting in beton wordt gegoten, invloed te kunnen uitoefenen. O.a. staat in de tekst dat gestreefd wordt naar een "meer open manier van samenwerken met elkaar en met u." Kunnen GS toezeggen dat PS een moment krijgen om te spreken over de ambities van deze coalitie, waar ook de burgers hun zegje over kunnen doen?

De SP meent dat de provincie al meerdere jaren bezig is deze cyclus te doorbreken waardoor uiteindelijk de invloed van PS op de begroting ondermijnd wordt. Diverse fracties wijzen op de beleidsarme kadernota. De invloed wordt gewekt dat dit positief zou zijn, echter, de SP vindt dat negatief. Er wordt gewoon doorgeakkerd terwijl de nieuwe coalitie een open manier van samenwerking wil.

De SP is van mening dat voorliggend document eigenlijk geen kadernota mag worden genoemd.

Mevrouw d'Hondt wijst erop dat een kadernota een vooruitblik is naar de toekomst, maar dit document is nog door het vorige college opgesteld. Het is logisch dat het vorige college niet veel ambities opneemt, om niet over het eigen graf heen te regeren. Zij is blij met dit beleidsarme document.

De heer Eggermont meent dat het nieuwe college wel een inlegvel had kunnen leveren bij deze kadernota, zoals ook de VVD aangaf, waarin de ambities staan en hoe deze financieel moeten worden ingevuld. Zo kunnen PS hun invloed aanwenden.

De heer Janssen wijst er voor de zuiverheid op dat er slechts één college van GS is, of het nou het vorige college was of het nieuwe college. Het gaat hier dan ook om de kadernota van het college van GS.

Gedeputeerde Strijk licht toe dat voorliggend beleidsarm document is voorbereid door het vorige college van GS. In de kadernota staan autonome ontwikkelingen die op de provincie afkomen, zoals de CAO, het provinciefonds en signalen over de klemming tussen budget en doelstellingen. PS kennen uit het coalitieakkoord de ambitie en accentverschuiving die worden meegegeven. Dat alles is later met duidelijke keuzes terug te vinden in de begroting en deze moeten een sluitend meerjarenbeeld geven. Het zou plezierig zijn geweest wanneer dat overzicht er nu lag maar dat is niet zo omdat GS tijd nodig hebben om dit op te stellen. PS krijgen zeker de kans om daarover te spreken. Dat gesprek zal plaatsvinden bij de begroting die door PS moet worden vastgesteld. Volgend jaar zal weer de reguliere P&C cyclus worden gevolgd.

De heer Eggermont vindt het belangrijk dat PS invloed kan aanwenden, nog voordat de begroting wordt vastgesteld. PS moeten daarvoor dan wel de kans krijgen. De begroting, die t.z.t. aan PS zal worden voorgelegd, is redelijk in beton gegoten.

Gedeputeerde Strijk ziet dat anders. PS gaan t.z.t. in gesprek over de begroting en daar zal dan over worden gestemd en pas daarna wordt de begroting vastgesteld. Breed blijken ook andere gemeenten en provincies tijdens een verkiezingsjaar niet in staat te zijn een kaderbrief neer te leggen, zoals deze in de andere jaren wel wordt gepresenteerd.

De heer Janssen verwijst naar de provincie Noord-Holland: daar heeft de coalitie een keurige financiële onderbouwing onder het coalitieakkoord gelegd. Hij meent dat ook deze coalitie, met de aangeleverde gegevens, daartoe in staat moet zijn. Wat is het probleem dat deze coalitie het financiële perspectief nog niet kan aanleveren?

Mevrouw Boelhouwer deelt mede dat GroenLinks respecteert dat GS tijd nodig hebben om het coalitieakkoord financieel rond te krijgen. Dat is ook tijdens het debat van 5 juni jl. besproken. Zij wijst erop dat de organisatie nu nog veel tijd moet besteden aan andere stukken die moeten worden geproduceerd in het kader van het onderzoek naar de jaarrekening 2017. Dat vraagt om zorgvuldigheid. Wel kan zij zich voorstellen dat er richting de cyclus begrotingsbehandeling een moment wordt gevonden om het gesprek met alle partijen aan te gaan.

De heer V.d. Dikkenberg sluit daarop aan. Is het een idee om in de PS vergadering van september, tussen de begroting en de zomer in, over het financieel meerjarenplaatje van het coalitieprogramma te spreken?

Gedeputeerde Strijk zal zich daarover beraden. Hij zal daar later in de vergadering op terugkomen. Hij zegt toe dat de jaarstukken 2018 binnen twee à drie weken van een planning zullen worden voorzien. Gevraagd werd om aanpassing van financiële verordeningen, gelet op uitspraken in het coalitieakkoord. Inderdaad hebben die uitspraken ook betrekking op de financiële verordeningen en dat betekent dat het eerder vastgestelde schema zal worden herijkt. De herijkte verordeningen zullen uiteindelijk door PS worden vastgesteld.

De stand van zaken rond het BRU hek zal terugkomen in de jaarrekening 2019.

Spreker noemt de egalisereserve een “schommelpotje” waarmee bv. een tegenvaller in de uitkering van het provinciefonds kan worden opgevangen. De totale omvang van de pot is gemaximeerd. Het moment nadert dat de pot leeg is, vandaar dat dit voorstel er nu ligt. Wel is hij van oordeel dat er een gesprek met PS nodig is over de vraag hoe er moet worden omgegaan met reserves in de bredere zin van het woord. Hij ziet wel het nut in van schommelpotjes, maar voorkomen moet worden dat er nodeloos geld wordt weggezet in reserves waarmee niets wordt gedaan.

De heer Dercksen memoreert dat de PVV tegenstander was van deze egalisereserve, waarmee geld heen en weer kan worden geschoven. Nu is deze pot weer leeg en er zal wel weer een ander potje komen. Hij heeft in het coalitieakkoord gelezen dat GS van nogal wat potjes af wil. Hoe zit dat dan met de egalisereserve?

Gedeputeerde Strijk herhaalt dat hij in bredere zin met PS in gesprek wil gaan over de nota reserveringen en de richting die daarover in het coalitieakkoord wordt aangegeven. De essentie van die discussie gaat niet over een schommelpotje, waarmee tegenvallers uit het provinciefonds kunnen worden opgevangen.

De heer Janssen vraagt of dit voorstel al dan niet in de begroting wordt verwerkt. De gedeputeerde noemt het een schommelpotje, maar die schommel gaat maar één kant op, nl. het opvangen van uitsluitend tegenvallers. Het is beter de ramingen naar beneden bij te stellen.

Gedeputeerde Strijk wijst erop dat het voorstel voortkomt uit het feit dat de egalisereserve leeg is. Daarnaast wil hij in brede zin spreken over de vraag hoe in het algemeen met reserves moet worden omgegaan.

De uitgaven van de provincie voor Vijfheerenlanden bedragen € 1,6 miljoen structureel. Overigens zijn de gesprekken met de provincie Zuid-Holland nog niet afgerond. Pas daarna kan er een eindafrekening worden gemaakt en hij verwacht dat dat bij de najaarsrapportage mogelijk wordt. Het besluit dat Zuid-Holland in mei zou nemen, is er nog niet. Het feit dat er in die provincie nog geen nieuw college van GS is, helpt ook niet.

De heer Dercksen vraagt nogmaals waarom PS niet eerder wisten van de tegenvaller rond Vijfheerenlanden. Sinds wanneer is dat feit bekend?

De CdK de heer Oosters antwoordt dat PS op 18 februari jl. de stand van zaken rond Vijfheerenlanden hebben besproken. De financiële afwikkeling rond de overgang van een tweetal gemeenten naar de provincie Utrecht geeft drie financiële effecten te zien:

1. Het financiële effect in de provinciefondsverdeling. In de provinciefondsverdeling 2015 is geen rekening gehouden met de overgang van gemeenten naar een andere provincie. Het advies van de commissie Jansen heeft geleid tot veranderingen in de uitkering aan provincies. Het grootste effect is er voor Zuid-Holland, die minder ontvangt, en Utrecht, die meer ontvangt. Deze effecten zullen met terugwerkende kracht in de septembercirculaire worden vermeld.
2. Het effect op alle gemeenschappelijke regelingen waar de twee betrokken gemeenten in zaten. Het ging om verplichte gemeentelijke samenwerkingen en er is geen precedent hoe

dergelijke uittreding moet worden afgerekend. Daarvoor is een begeleidingscommissie aan het werk gegaan. Binnenlandse Zaken, de provincies en de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden hebben met elkaar afgesproken om een bepaalde verdeling te maken om niet alle kosten bij de nieuwe gemeente neer te leggen. Dat geeft een materieel effect voor de provincie Utrecht. De omvang wordt vermeld in de statenbrief die in de volgende commissievergadering aan de orde zal komen.

3. De provincies Zuid-Holland en Utrecht hebben nog het een en ander af te rekenen, bv. de voorgenomen en deels uitgevoerde reconstructie van de N484, het beheer en onderhoud van het Merwedekanaal, de subsidieverlening rond Natura 2000 gebieden, de PAS-contracten en de ambulancepost. De gesprekken naderen nu overeenstemming, zij het dat de staten van zowel Zuid-Holland als Utrecht daarmee moeten instemmen. GS hopen het totale effect in september te kunnen laten zien. Spreker wil de indruk wegnemen dat zich hier een financieel probleem zou gaan ontwikkelen. Dat is niet het geval. Deze kosten waren in grote mate te voorzien en dat is ook eerder met PS gedeeld.

De heer Dercksen vraagt wanneer de kosteneffecten van Vijfheerenlanden dan met PS zouden zijn gedeeld. De PVV heeft destijds tegen de herindeling gestemd, omdat de burgers daarin geen stem hadden, echter, de financiële risico's zijn toen niet aan PS gemeld.

De CdK de heer Oosters herhaalt dat PS op 18 februari zijn geïnformeerd over het arrangement en de kostensoorten, zoals zojuist aangegeven. Spreker weet niet of PS over de inhoud van de cijfers zijn geïnformeerd, dat was voor zijn tijd. Hij begrijpt nu dat dat kennelijk niet het geval is geweest. Dat is ook wel logisch omdat de cijfers deels uit de onderhandelingen tevoorschijn komen.

De heer Dercksen constateert derhalve dat PS over een samenvoeging van gemeenten hebben besloten, zonder dat bekend was wat dat de provincie Utrecht gaat kosten. Dat moet anders, wanneer in de toekomst wellicht meer gemeenten naar een andere provincie overgaan. De provincie Utrecht is destijds met de BRU de boot ingegaan wat betreft de Uithoflijn, omdat er niet werd opgelet. Nu doet zich dat voor met Vijfheerenlanden. Hoe kan dat goed worden georganiseerd zodat PS voortaan van te voren weten hoe dergelijke processen financieel worden afgehandeld?

Mevrouw De Haan sluit zich aan bij de reactie van de PVV. PS hebben in het afgelopen jaar in de verschillende commissies regelmatig gevraagd om een doorrekening 2018 van de herindeling op allerlei thema's, zoals cultuur, natuur, natuurbeheer maar dat kwam er niet. De provincie heeft weinig geanticipeerd op voorzienbare risico's.

De CdK de heer Oosters memoreert dat PS besluitvorming hebben gepleegd over deze provinciale herindeling, voor zover de provincie daar een rol in had. Toen moet duidelijk geweest zijn dat een aantal daarmee gepaard gaande kosten en opbrengsten op dat moment nog niet concreet in beeld kon worden gebracht. Dat waren processen die o.a. afhankelijk waren van de commissie Jansen die voor alle 12 provincies uitsluitsel moest geven. Niet is voorgeschreven of geprotocolleerd hoe kosten van een half afgemaakte reconstructie van een provinciale weg tussen twee provincies moet worden verdeeld. Hij kan niet inschatten of PS op dat punt onvoldoende is geïnformeerd. Naar de aard van het genomen besluit is het logisch dat pas na afronding van gesprekken en onderhandelingen en adviezen de totale cijfers op tafel komen.

Gedeputeerde Strijk komt terug op de vraag van de ChristenUnie over de CAO en de tegenvaller die zich kennelijk vaker voordoet. De totale personeelskosten bedragen € 65 miljoen en de overschrijding aan de werkgeverskant bedraagt € 540.000,-. De uitkomsten van CAO gesprekken zijn vooraf niet bekend. Er is altijd een bepaalde mate van onzekerheid als het gaat om het onderhandelingsresultaat tussen werkgever en werknemers. Zichtbaar wordt wel dat de CAO's de laatste jaren iets ruimhartiger worden.

Terugkomend op de opmerking van 50PLUS over de begroting 2019 merkt hij op dat, ook wanneer GS snel een begroting 2020 zouden voorleggen met belangrijke accentverschuivingen, er nu nog steeds wordt gewerkt met de begroting die PS in november 2018 hebben vastgesteld ad € 454 miljoen. GS kunnen daarmee aan de slag. Wanneer gemeenten nu vragen stellen aan de provincie, zal er ook in dat opzicht naar bevind van zaken worden gehandeld. Tegelijkertijd is bekend dat er nieuwe besluiten nodig zijn, als gevolg van het nieuwe coalitieakkoord.

Gedeputeerde Van Muilekom komt terug op de vragen over de organisatieontwikkeling en de ambities van het nieuwe college van GS. Prioriteit nummer 1 van dit college is om zo snel mogelijk een verbeterprogramma te hebben. Gebleken is dat een aantal zaken meer aandacht behoeft, bv. dossiervorming. Ook komt de accountant nog met adviezen naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. Dit college heeft veel ambities en om deze goed tot uitvoering te kunnen brengen is het noodzakelijk dat de organisatie en de werkprocessen op orde zijn. Enerzijds moet er voldoende personeel zijn, anderzijds moet het personeel over de juiste competenties beschikken. In delen van de organisatie moet er geïnvesteerd worden in specifieke competenties van medewerkers. Getracht zal worden dat zoveel mogelijk te bereiken met opleidingen voor de eigen medewerkers, maar voor een deel zullen er ook nieuwe medewerkers moeten worden aangetrokken. Dat vraagt om extra geld. In het kader van de begroting zal worden besproken of dat ook de wens is van PS. GS zullen dienaangaande voorstellen met bijbehorende middelen aan PS voorleggen. In de kadernota wordt ook ingegaan op de factor inhuur in de organisatie. GS realiseren zich dat er op bepaalde terreinen incidenteel inhuur nodig is, maar willen meer gaan investeren in de medewerkers die de provincie in huis heeft. Dat zal wel tijd gaan kosten.

Deze week is de nieuwe provinciesecretaris van start gegaan, mevrouw Anneke Knol. Onder haar regie zal het verbeterprogramma voor de organisatie worden opgesteld. Spreker zal PS zo goed mogelijk meenemen in het verbeterprogramma, waar dat uit bestaat, wat daar voor nodig is, en wat de planning voor de uitvoering is.

De heer Eggermont komt terug op het voorstel van mevrouw Boelhouwer om een tussenstap in september te lassen. Hij vraagt of gedeputeerde Strijk daarover al heeft besloten.

Gedeputeerde Strijk acht het niet haalbaar om in september over de begroting te spreken: dat document zal dan nog niet gereed zijn. PS zullen de begroting in november moeten vaststellen en in oktober zal er met PS worden gesproken over de begrotingsvoorstellen. Dat betekent dat GS de voorstellen in september zal afronden en aan PS zal sturen. In de ambtelijke organisatie staan er in de maanden juli en augustus veel vragen uit over het anders organiseren van taken, wat gaat de provincie nog wel en niet meer doen. Door de zomervakantie is niet iedereen aanwezig. De gedeputeerde kan PS niet toe zeggen die planning te vervroegen.

De heer Janssen blijft zich afvragen waarom het de coalitie in Noord-Holland wel lukt om een financiële doorwerking van het akkoord te presenteren, maar de coalitie in Utrecht niet.

Mevrouw Boelhouwer memoreert dat zij zojuist pogde die vraag te beantwoorden. De organisatie heeft tijd nodig om een aantal zaken uit te zoeken, zoals zojuist ook door gedeputeerden Strijk en Van Muilekom werd aangegeven. Dat was ook tijdens de onderhandelingen bekend. De provincie Noord-Holland heeft niet te maken met een accountant die steeds weer nieuwe vragen over de jaarrekening stelt. Daar steekt Utrecht veel tijd in en dat vraagt om zorgvuldigheid.

De heer Van Oort komt terug op de reacties van de SP en de VVD. Hij begrijpt de zorg maar tegelijkertijd ziet hij ook dat het financiële overzicht, dan onlangs via de mail naar PS is gezonden, een bepaalde richting aangeeft. Als medecoalitiepartij heeft de ChristenUnie het vertrouwen dat de beleidskeuzes, die in het coalitieakkoord zijn gemaakt, leidend zullen zijn voor het opmaken van de begroting. Er hoort een financieel verhaal bij. Er is een geschoolde gok gemaakt in de onderhandelingen hoe dat er uit moet gaan zien. Vervolgens is er tijd nodig voor de uitwerking en die tijd moet het college van GS worden gegund.

De heer Dinklo beschouwt de mail, waaraan wordt gerefereerd, als informele informatie waar hij verder niets mee kan. Hij hoort nu verschillende zaken voorbij komen, echter, nu is de kadernota aan de orde. Deze nota is beleidsarm, wat dat ook mag betekenen. Mag FvD ervan uitgaan dat het college binnen deze kaders blijft, ondanks alle ambities van GS? Hij wil niet geconfronteerd worden met een begroting die straks bv. 30% hoger is.

Gedeputeerde Strijk verduidelijkt dat deze beleidsarme kadernota PS informeren over autonome ontwikkelingen. GS staan voor de opgave om samen met de ambtelijke organisatie in de komende maanden een begroting uit te werken die antwoorden geeft op vragen die in de voorjaarsrapportage naar voren komen en invulling geeft aan de ambities uit het coalitieakkoord. Daarvoor moeten dekkingsvoorstellen komen. GS en de ambtelijke organisatie onderzoeken wat er nu al gebeurt, wat nodig is, wat kan worden gecombineerd en wat straks niet meer hoeft te worden gedaan. Dat proces moet zorgvuldig worden uitgevoerd. Dat zal leiden tot een begroting die wezenlijk anders zal zijn dan deze kadernota. In een regulier jaar geeft de kadernota de kaders weer voor de nieuwe begroting, maar niet in een verkiezingsjaar.

De heer Dinklo gaat ervan uit dat GS zich zullen houden aan de totale baten en de totale lasten uit de kadernota. Hij begrijpt dat er binnen dat totaal in de begroting verschuivingen gaan plaatsvinden. Begrijpt hij nu dat de getallen uit deze kadernota geen waarde hebben? Kunnen de lasten van de provincie in de toekomst vele miljoenen gaan verzwaren?

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat het hier gaat om een beleidsarme kadernota. Hij kan nu nog niets zeggen over de uiteindelijke begroting. Overigens zal de begroting zeker niet honderden miljoen euro's hoger zijn. Wel zal het om andere bedragen gaan dan nu in deze kadernota worden genoemd. Daarover zullen GS en PS in de komende maanden met elkaar in gesprek gaan aan de hand van een voorstel van GS.

De heer Eggermont hoorde van de ChristenUnie dat het om een “geschoolde gok” gaat. Hij wil die geschoolde gok hier graag bespreken.

De heer Van Oort merkt op dat in deze beleidsarme kadernota beleidsrijk wordt aangegeven wat de coalitie wil. De PS vergadering van 10 juli is z.i. het moment waarop de SP voorstellen kan doen welke richting hij het college wil sturen.

De heer V.d. Dikkenberg is het daarmee niet eens. Er staat niet wat de coalitie wil, er is alleen sprake van een beleidsarme kadernota. Hij vraagt zich af of dit stuk wel rijp is voor besluitvorming als het gaat om de kaderstellende taak van PS. Kan worden getoetst of de begroting binnen de kaders is opgesteld?

Gedeputeerde Strijk licht toe dat de kadernota waardevol is omdat daarin een groot aantal ontwikkelingen wordt beschreven, die relevant zijn voor PS. Echter, zoals hij al eerder aangaf is een kadernota in een verkiezingsjaar anders dan die in een regulier jaar. In een verkiezingsjaar is er een grote discrepantie tussen de begroting en de kadernota, omdat er nog veel zaken moeten worden uitgewerkt.

De heer Janssen wil een voorstel van orde indienen. Op 26 juni zou er worden gesproken over de jaarrekening 2017 maar dat gaat niet door. Hij stelt voor op dat moment een voortgezette behandeling van deze twee stukken te doen. Hij heeft nog veel vragen en hij heeft geconstateerd dat het proces van de coalitievorming niet zorgvuldig is geweest. Er ligt een onzorgvuldig en onafgewogen coalitieakkoord voor. Hij wil daar graag over verder praten.

Mevrouw Boelhouwer deelt mede dat GroenLinks daar niets voor voelt. Er is juist een zeer zorgvuldig proces doorlopen. Er zijn redenen waarom er nog geen bedragen aan het coalitieakkoord gekoppeld zijn en die redenen heeft zij eerder geprobeerd toe te lichten, zonder daar heel expliciet over te zijn. Echter, een goede verstaander heeft een half woord nodig. Zij raadt de VVD aan zich wat terughoudender op te stellen wat dit betreft.

De heer Dinklo steunt het ordevoorstel van de VVD, vooral omdat de antwoorden van de gedeputeerde FvD reden tot zorg geven. Hij weet nog niet wat het kader voor de begroting gaat worden. Hij steunt de VVD dat eerst duidelijk moet zijn wat het ambitieuze coalitieakkoord financieel gaat betekenen.

De heer Wijntjes en mevrouw d’Hondt laten weten dat het CDA en de PvdA de inbreng van GroenLinks steunen.

Ook DENK en de ChristenUnie sluiten zich bij de reactie van GroenLinks aan.

De heer De Droog begrijpt dat er behoefte is aan een financiële onderbouwing van het coalitieakkoord. Was dat mogelijk geweest, dan was dat ook gedaan. Echter, het doornemen van reserves, het analyseren van staand beleid, het scherp bezien wat wel en wat niet moet worden gedaan kost tijd. GS moeten de ruimte krijgen om een begroting op te stellen die men met elkaar verstaat. Het gaat er niet om dat de begroting in beton moet worden gegoten. Het gaat erom dat er een begroting komt waarvan een ieder begrijpt waar het over gaat en waarover discussie en

bijsturing mogelijk is. Zo kunnen PS hun rol vervullen, maar dan moeten GS wel de ruimte krijgen om de kwaliteit van het debat te verhogen.

De heer Eggermont laat weten dat de SP heel graag een debat wil over de zgn. “geschoolde gok”. Dat zou erg nuttig zijn omdat PS dan ook kunnen aangeven welke onderdelen worden gesteund. Overigens kan er voor het analyseren van de reserves ook een geschoolde gok worden gedaan. Hij begrijpt dat de coalitiepartijen dat debat niet op 26 juni willen. Dat betreurt hij zeer. De SP overweegt om bij de behandeling van de kadernota een motie in te dienen om toch een tussentijds moment te kiezen om dat debat te voeren.

De voorzitter constateert dat er geen meerderheid is voor het voorstel van de VVD om het debat over dit onderwerp volgende week voort te zetten. In PS van 10 juli zal over de kadernota een normaal debat worden gevoerd.

De VVD en de PVV wensen hierover een groot debat in PS te voeren.

De voorzitter laat weten dat deze opmerkingen zullen worden meegenomen naar het Presidium waar zal worden besloten hoe met dit voorstel in PS zal worden omgegaan.

2.3 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2019 [Link](#)

De heer Eggermont memoreert dat PS vandaag een email van GS hebben ontvangen met de mededeling dat er een erratum bij de voorjaarsnota wordt uitgebracht. De SP hoopt wel dat de gehele voorjaarsnota wordt doorgespit en niet alleen op de punten, waarover de SP technische vragen heeft gesteld. De SP constateert dat getallen opnieuw niet correct zijn opgeteld. Pas wanneer dat volledige erratum er is, kan er verder inhoudelijk over de Voorjaarsnota worden gesproken. Overigens is het wel erg lastig dat nog steeds niet duidelijk is wat het resultaat is van de verschillende jaarrekeningen.

De heer Wijntjes deelt mede dat het CDA met deze beleidsarme Voorjaarsnota kan instemmen.

De heer Janssen constateert dat er € 1,6 miljoen aan de algemene reserves wordt onttrokken om een tegenvaller in de algemene uitkering op te vangen. Dat wordt niet in het totaal resultaat gepresenteerd. De VVD vindt dat niet transparant en wil dat bedrag onderdeel maken van het resultaat dat wordt behaald, temeer daar de egaliseringsreserve uitgeput is. Er moet klare wijn worden geschonken. Het resultaat moet worden gepresenteerd, zoals het is.

De heer De Droog constateert dat dit stuk niet goed zelfstandig leesbaar is en wil een vormtechnisch verzoek indienen. D66 vraagt GS om een sessie waar kan worden besproken hoe PS beter vorm willen geven aan dit soort documenten.

De heer V.d. Dikkenberg deelt mede dat de SGP wat geschrokken is van de antwoorden van GS, nl. dat er delen uit de kadernota zijn weggevallen. Zijn fractie ziet het erratum tegemoet. Duidelijk wordt dat de doelen rondom de invasieve exoten niet worden gehaald. Het kan niet zo zijn dat, door een wisseling van de wacht in het bestuur, de exponentieel groeiende soorten niet worden aangepakt. Hij wijst met nadruk op de Japanse Duizendknoop. De SGP en de SP overwegen dienaangaande een amendement in te dienen om voldoende middelen vrij te spelen om de bestrijding van deze exoot door te kunnen zetten.

Mevrouw Boelhouver deelt mede dat GroenLinks blij is met de indexering van de partnerinstellingen. Dat is goed werkgeverschap. Wel verbaast het haar fractie dat een claim uit 2018 niet is opgenomen. Een en ander heeft betrekking op matchmaking culturen educatie op het VMBO. De vraag is hoe dat voor dit jaar wordt opgelost. Er valt nu een gat in het programma en dat is ongewenst, ook als het gaat om goed werkgeverschap.

De heer Eggermont heeft begrepen dat er € 340.000 wordt gestort in de reserve weerstandvermogen. Dat komt voort uit het programma energiebesparende maatregelen. Als het risico minder wordt, gaat het geld dan weer terug naar het programma energiebesparende maatregelen? Dit geld gaat dan toch niet naar de algemene reserve?

Mevrouw De Haan komt terug op het voorstel van D66 over de doorontwikkeling van bv. de voorjaarsnota. In de voorjaarsnota staat o.a. tekst over de opvolging beleidsaudit financiën mobiliteit. Het was toen heel aannemelijk om dat in dit document op te nemen. Later werd afgesproken dat de audit door de FAC zou worden gemonitord. Zij stelt voor dit stukje tekst uit dit beleidsdocument weg te halen en onder te brengen in de FAC bij monitoring audit. Zij constateert dat veel teksten uit deze voorjaarsnota identiek zijn aan de voorjaarsnota 2018.

De heer De Droog herkent dat punt maar is blij dat de bedoelde passage in deze voorjaarsnota staat. Destijds markeerde dat document dat er het nodige ontbrak in de financiële cyclus. D66 wil daar graag op doorpakken. Krijgt het een structureel karakter, dan hoort dit thuis in de FAC. Zo niet, dan kan het hier in blijven staan. Het moet pas verdwijnen wanneer punten zijn afgewikkeld.

Gedeputeerde Strijk merkt op dat, naar aanleiding van de technische vragen over de tekst bij de tabellen, werd geconstateerd dat deze teveel fouten bevatte. Soms zijn teksten ook niet volledig. Deze stukken moet juist en volledig zijn en het is dan ook terecht dat PS om een erratum hebben verzocht. Hij gaat ervan uit dat iedereen deze boodschap goed heeft gehoord en dat er na het erratum een goede, juiste en complete toelichting ligt.

Voorts licht hij toe dat de provincie baten incalculeert en één van die baten is de bijdrage uit het provinciefonds, dit op grond van de mei- en de septembercirculaire. Het provinciefonds schommelt wat en dat levert afwijkingen op. De afrekening van die baten lopen via de exploitatie. Daar worden de verschillen zichtbaar gemaakt. Er moet wel voor dekking worden gezorgd, en daarvoor diende vooralsnog de egalisatiereserve die nu uitgeput dreigt te raken.

Het voorstel kwam zojuist om in overleg te gaan over de vormgeving van de voorjaarsnota. Hij heeft begrepen dat voorliggend document al een behoorlijk nieuwe versie is ten opzichte van het vorige exemplaar. Overigens staat hij ervoor open om in de FAC over verbeteringen te spreken zodat PS hun controlefunctie op dit punt kunnen optimaliseren.

Hij zal schriftelijk terugkomen op de vraag over de € 340.000 weerstandvermogen.

De heer Wijntjes volgt de redenering van de heer Janssen over het resultaat maar ook die van de gedeputeerde. Spreker vindt het beter om het resultaat voortaan in de begrotingsstukken op te nemen met de vraag aan PS of dat ten gunste of ten laste van de algemene reserves moet worden gebracht.

De heer Janssen laat weten dat dit ook exact zijn punt is.

Gedeputeerde Strijk had de vraag anders begrepen. Zelf vindt hij het ook lastig om resultaten van overheden met daarop volgende verrekeningen, dotaties, onttrekkingen e.d. te volgen. Hij wil graag met PS in gesprek over alles wat bijdraagt aan meer inzichtelijkheid.

Mevrouw Boelhouwer zal haar technische vraag alsnog schriftelijk indienen.

De heer Hazeleger memoreert dat er in de commissie RGW vragen zijn gesteld over de RUD en handhaving. Die vragen zijn gedeeltelijk beantwoord door gedeputeerde Strijk. Gedeputeerde Schaddelee zou daar vanavond nader op terugkomen maar hij is niet aanwezig. .

De voorzitter licht toe dat de afspraak is gemaakt dat dit punt in de commissie M&M aan de orde zal komen.

De voorzitter rondt de behandeling van dit agendapunt af. Over de Voorjaarsnota 2019 zal in PS een normaal debat worden gevoerd.

De heer Janssen constateert dat CDA en ChristenUnie ook zijn punt ondersteunen en daarom is het wellicht verstandig om, wat betreft de reserves, pas op de plaats te maken. Het gevoel bestaat dat men daar wel iets mee moet gaan doen.

De voorzitter gaat ervan uit dat GS dit punt meenemen.

2.4 Motie 26 Charter Diversiteit [Link](#)

De heer Coban memoreert dat zijn collega deze motie tijdens de statenvergadering heeft aangekondigd maar na een gesprek is besloten deze motie eerst in deze commissie te bespreken, ook omdat de gedeputeerde hier vragen over had. De motie, die naar PS is rondgemaild, heeft tot doel ervoor te zorgen dat het provinciehuis en het personeelsbeleid bewuster omgaat met diversiteit in welke vorm dan ook. Het is de bedoeling dat de provincie een beleid gaat uitzetten in samenspraak met Charter diversiteit om doelen te stellen en de diversiteit te omarmen.

De heer V.d. Dikkenberg memoreert dat SGP-ers een eed op de Grondwet hebben afgelegd. Daarin staat artikel 1 en die luidt "Allen die zich in Nederland bevinden dienen in gelijke gevallen gelijk behandeld te worden." Discriminatie wegens godsdienst, leeftijd, geslacht, ras, politieke gezindheid of wat dan ook is niet toegestaan. De SGP heeft over de Charter Diversiteit de volgende vragen:

- Op welke wijze wil DENK de diversiteit binnen de organisatie bevorderen en wat levert dat de burgers op?
- Welke concrete maatregelen zouden als voorbeeld kunnen dienen?
- Het opstellen van inclusie en diversiteitsbeleid is overbodig of heeft DENK daar aanleiding voor? Gelijke behandeling in gelijke gevallen, conform de Grondwet, is een grondwettelijke plicht. Indien dit nu niet gebeurt in deze organisatie, dan is dat een uitermate kwalijke zaak waarin willekeur hoogtij zou vieren.
- Welke concrete aanleiding is er voor DENK om deze motie in te dienen? Indien een Charter zou leiden tot ongelijke behandeling van burgers en medewerkers, om politieke doelen te realiseren, roept deze motie op tot ongrondwettelijk gedrag. De overheid heeft een voorbeeldfunctie en dient zich verre te houden van willekeur en al dan niet positieve

discriminatie. Een Charter op zich vindt de SGP niet slecht maar het vraagt wel om een goede doordenking, nl. welk beleid lost welk probleem op en is dat dan niet overbodig? De SGP heeft het beleid om tegen overbodige moties te stemmen.

De heer Dercksen wijst erop dat velen in dit land zich niet houden aan artikel 1 van de Grondwet. Er mag niet gediscrimineerd worden, behalve als dat iemand uitkomt, zo bleek gisteren ook weer in Eindhoven. Spreker verwijst naar een rapport van Pieter Tops, een wetenschapper die schreef over wijkenaanpak en ondermijnende criminaliteit. Hij is verbonden aan de politieacademie. De heer Tops schreef een rapport over diversiteit bij de politie. Hij waarschuwt voor het overhaast diverser maken van de politie door meer allochtonen aan te nemen. De onvrede van zittende agenten over de politieorganisatie kan toenemen als dat werven te haastig gebeurt en promotie van agenten van minderheidsgroepen geforceerd plaatsvindt. De conclusie is dat mensen op hun kwaliteit moeten worden beoordeeld, ongeacht geloof, afkomst, kleur e.d., anders gaat het mis. De PVV vindt dat ook de provincie zich daartoe moet beperken.

De heer Suna vindt de reactie van de SGP opmerkelijk wat betreft artikel 1 van de Grondwet over gelijke behandeling. Uit onderzoeken blijkt dat er veel problemen zijn in het aannamebeleid, niet alleen in de provincie Utrecht maar overall. Destijds pleitte de PvdA voor anoniem solliciteren om de diversiteit in het provinciehuis te bevorderen. Het is bekend dat er stimulerende maatregelen nodig zijn om diversiteit onder de aandacht te brengen. Deze motie ziet de PvdA als ondersteunend middel om artikel 1 van de Grondwet te waarborgen en te omarmen. Hij vindt dat niet overbodig. De Charter kan bijdragen aan meer diversiteit en dat moet worden omarmd.

De PvdA wil dit graag aanhouden en meenemen bij de uitwerking van de Sociale Agenda.

De heer Kocken vraagt DENK of de charter bedoeld is voor de provincie als werkgever of dat het in het provinciebeleid wordt verwerkt.

Mevrouw Hoek merkt op dat een charter diversiteit een intentieverklaring is die zich richt op werkgevers uit de publieke en private sector. Uiteindelijk gaat het om een overstijging van de verschillen om de talenten van elk individu te zien en te benutten. 50PLUS staat achter de motie.

Mevrouw Maasdam noemt het een novum dat een motie is aangehouden; voorheen was dat niet mogelijk. Het is goed om in het reglement van orde na te gaan of dit nu wel mogelijk is. Overigens vindt zij het geen probleem. Het CDA vindt diversiteit van belang. Een charter is op zich geen slecht idee maar het CDA meent dat de uitwerking veel van de organisatie gaat vergen. De ervaring is dat het organisaties 1 fte kost om dit vorm te geven. Dat moet eerst inzichtelijk worden, alvorens hiermee akkoord te kunnen gaan. Zij onderschrijft wat de PvdA zei, nl. dat de charter ondersteunend moet zijn en geen last.

Mevrouw Poppe vindt deze motie sympathiek. Het belangrijkste is dat duidelijk wordt omschreven wat de provincie wil bereiken en wat de doelen zijn. Zijn deze SMART geformuleerd, dan kan zij deze motie voluit omarmen.

De heer Dinklo merkt op dat FvD verbaasd was dat DENK deze motie heeft ingediend. Deze partij laat op landelijk niveau juist polarisatie en exclusie zien, zoals onlangs in de Tweede Kamer zichtbaar werd.

De heer Coban wijst erop dat juist FvD daar bekend om staat.

De heer Dinklo vervolgt dat FvD voor gemeenschappelijkheid is. Er moet worden uitgegaan van een gemeenschappelijke cultuur en daarbinnen mag diversiteit zo wijd mogelijk zijn. De motie lijkt op identiteitspolitiek die hier op een bepaalde manier wordt geïntroduceerd. Hij sluit zich ook aan bij de vraag van de VVD: moet diversiteit door de provincie ook extern worden uitgedragen? Bij FvD staat vrijheid van meningsuiting hoog in het vaandel. De vrees bestaat dat de charter gebruikt gaat worden om meningen, die minder worden gewaardeerd, te kunnen onderdrukken. Op zich bevat de charter prima doelstellingen. Iedereen moet gelijke kansen op de arbeidsmarkt hebben en op dezelfde manier benaderd worden. De provincie kan zich extra inspannen voor mensen, die ouder zijn of een fysieke beperking hebben, maar toch een kans op de arbeidsmarkt willen hebben. FvD zal dat steunen. Echter, deze motie mag niet leiden tot een telproces om te kijken of er van een bepaalde subgroep wel voldoende mensen in het provinciehuis werken. Gaat het die kant op, dan kan FvD zich niet in deze charter vinden.

De vraag is voorts of alles wel mag, wat in deze charter staat, dit in het licht van de AVG.

Vervolgens stelt hij de volgende vragen:

- Wat wil de provincie precies bereiken met de ondertekening van de charter?
- Betekent het ondertekenen van de charter dat het personeelsbestand geen goede afspiegeling is van dat wat gewenst is?
- Wat is de concrete uitdaging van de provincie?

Mevrouw Rikkoert deelt mede dat de ChristenUnie positief tegenover dit voorstel staat. Haar fractie is benieuwd naar de uitwerking.

Mevrouw Vrieling dankt DENK voor deze motie. Zij wordt altijd blij als zij het provinciehuis inloopt en daar artikel 1 van de grondwet ziet afgebeeld. Deze motie ziet zij als een manier om concrete stappen te kunnen zetten, ook als het gaat om de regenboogprovincie. GroenLinks heeft daar ook ideeën over en wil graag meedenken.

De heer Coban licht toe dat deze motie niet over artikel 1 van de Grondwet gaat. Artikel 1 staat helemaal niet ter discussie. Alles wat bijdraagt om artikel 1 te beschermen, zoals deze motie, is welkom. Het gaat nu om de vraag hoe blij men is met diversiteit in de eigen organisatie. Wat doet de werkgever om alle competenties, alle krachten die er zijn, te benutten. Wellicht worden sommige partijen angstig als diversiteit een bepaalde richting op zou gaan. Daar gaat het niet om. Het gaat hier om alomvattend werkgeversbeleid om een voorbeeld te zijn voor andere werkgevers in de provincie Utrecht. Dat is ook zo in de motie verwoord. Kwaliteit moet voorop staan, ongeacht de vraag wie iemand is, los van geaardheid, afkomst, handicap e.d. Deze motie draagt ertoe bij dat artikel 1 van de Grondwet nog meer wordt gehandhaafd c.q. uitgevoerd. Hij dankt de partijen die hun steun voor deze motie hebben uitgesproken.

Vragen werden er gesteld waar deze motie inhoudelijk naar toe gaat. Spreker is van oordeel dat PS voorzichtig moeten zijn met de uitvoering. Een onderscheid moet worden gemaakt tussen uitvoering en kaders. Dit is een vraagstuk dat over kaders gaat. DENK wil diversiteit in de provincie omarmen

maar hoe, op welke manier en met welke uitdaging is een zaak van de uitvoering. Hij kan zich voorstellen dat PS daar een memo over ontvangen en dat PS daarover een mening kunnen uitdragen maar de uitvoering laat hij graag over aan de gedeputeerde en de organisatie zelf.

De VVD vroeg of de motie betrekking heeft op intern beleid c.q. extern beleid. DENK is van oordeel dat de charter uitsluitend bedoeld is voor het personeelsbeleid van de werkgevers.

FvD sprak over identiteitspolitiek maar spreker betitelt dat als 'onzin'. Het gaat om iedereen die in deze provincie werkzaam is.

Gedeputeerde Van Muilekom memoreert dat hij in de laatste PS vergadering heeft aangegeven dat GS de intenties van deze charter omarmen. Wel is de vraag wat er na ondertekening met de charter wordt gedaan. Het is hem gebleken dat, wanneer de provincie bij de charter aansluit, zij onderdeel van een bepaalde organisatievorm gaat uitmaken. De vraag is of dat veel werk gaat opleveren. Hij heeft in de organisatie gepeild wat er op het vlak van diversiteit al gaande is. Utrecht is een regenboogprovincie, heeft dienaangaande intenties uitgesproken en besteedt daar aandacht aan. De provincie registreert niet op etniciteit. Er is behoefte aan kwaliteit van medewerkers, daarvoor worden de juiste mensen gezocht. Over etniciteit wordt niets bijgehouden, daar zijn geen cijfers over.

Om pesten en discriminatie tegen te gaan, zijn er protocollen ingevoerd hoe daarmee moet worden omgegaan wanneer zich dat toch voordoet. Medewerkers kunnen ook bij een vertrouwenspersoon terecht. Hem is nog niet duidelijk wat in de charter nu werkelijk een punt is, dat moet worden aangepakt en als uitdaging moet worden geformuleerd. Dat moet eerst duidelijk zijn, alvorens tot ondertekening wordt overgegaan. Als er een probleem is, dan wil hij ook graag rapporteren hoe dat wordt aangepakt en wat de verbeteringen zijn.

Hij is bereid na te gaan hoe de charter verder kan worden uitgewerkt, hoewel hij nu niet van de fracties heeft gehoord dat er wat betreft diversiteit een probleem in de organisatie zou zijn. Zijn er ideeën, dan hoort hij deze graag. Hij is zoekende hoe er invulling aan deze motie kan worden gegeven. Wellicht kan daar verder over worden gesproken wanneer er wel concrete ideeën naar voren komen.

De heer Coban wijst erop dat de gedeputeerde het meeste inzicht heeft in de mate van diversiteit in deze organisatie. PS staan wat verder van de organisatie af. In de charter wordt gesproken over een focusgebied bv. gender, etniciteit, religieuze achtergrond, leeftijd, LHBTI of arbeidsvermogen. PS kunnen nu niet beoordelen waar deze organisatie behoefte aan heeft. Vanuit hun politieke achtergrond kunnen PS wel het een en ander aan GS meegeven.

De voorzitter gaat over tot afronding van dit agendapunt. De gedeputeerde is bereid om over het voorstel van DENK in overleg te gaan. De andere fracties hebben ideeën aangedragen en hebben laten weten hoe zij tegenover de motie staan. Het staat DENK vrij deze motie verder voor te bereiden om deze in de komende PS vergadering in te dienen.

De heer Coban wil graag met de gedeputeerde over deze motie in gesprek gaan.

3. SLUITING

De voorzitter sluit deze vakinhoudelijke vergadering. Zo dadelijk vindt de informatieve BEM vergadering plaats.

